

باسم‌هه تعالی

سال سوم آموزش متوسطه	رشته: کلیه رشته‌های دین و زندگی	ساعت شروع: ۸: صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان و دادوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دوم (خرداد ماه) سال ۱۳۸۶	تاریخ امتحان: ۱۳/۱	اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی	
ردیف	سوالات	نمره	

آیات زیر را ترجمه کنید:

۱- . . . ولَن يَجْعَلَ اللَّهُ لِكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا . (سید ۱۴۱)

۲- وَقَضَى رَبُّكَ أَلَا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدِينِ احْسَانًا . . . (اسراء ۲۳)

آیه زیر را تکمیل نموده و یک پیام از آن استخراج کنید.

۳- أَلَمَا يَرِيدُ اللَّهُ وَيُطَهِّرَ كُمْ تَطْهِيرًا . (احزاب ۳۳)

مفاهیم زیر را تعریف کنید:

۱/۵ ۴- طاغوت
۵- تفکه
۶- ولی فقیه

به سوالات زیر پاسخ گوته دهید:

۱ ۷- «ولی فقیه» به چند روش انتخاب می‌شود؟

۱ ۸- آیا می‌توان «تحریکات بیرونی و شرایط اجتماعی و اقتصادی» را عامل اصلی گناه دانست؟

۱ ۹- قرآن کریم راه پرورش «کرامت و عزت نفس» را چه می‌داند؟

۱ ۱۰- آیا تفاوت میان زن و مرد به معنای برتری یکی بر دیگری است؟

۱ ۱۱- «آمادگی زیستی و روحی» ازدواج نیازمند چند بلوغ است؟

۱ ۱۲- «نقش مرد» در خانواده را نام ببرید.

به سوالات زیر پاسخ کامل دهید:

۱ ۱۳- چرا هدایت یک «اصل عام و همگانی» در نظام خلقت است؟

۱ ۱۴- چرا «عصمت» در حوزه‌ی مسئولیت‌های مربوط به رسالت ضروری است؟ (ذکر دو مورد کافی است)

۱ ۱۵- توضیح دهید چگونه قرآن کریم «در عین نزول تدریجی، انسجام درونی» دارد؟

۱ ۱۶- بر اساس آیه‌ی «إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْيِرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّى يَغْيِرُوا مَا بِأَنفُسِهِمْ» علت غیبت امام زمان (عج) چیست؟

۱/۵ ۱۷- امامان علیهم السلام از دو جهت با حاکمان زمان خود مبارزه می‌کردند آن دو جهت چیست؟ توضیح دهید.

۱ ۱۸- توضیح دهید آیا کسانی که فقط با «دعا و گریه» متظاهر ظهور حضرت ولی عصر (عج) هستند می‌توانند یاران راستین امام باشند؟

۱ ۱۹- اعتقاد «شیعه» در باره‌ی موعود چیست؟

۱ ۲۰- چرا تداوم «مرجعیت علمی» در غیبت کبری ضروری است؟

۱ ۲۱- تفاوت اصلی نظام اسلامی با سایر حکومت‌های دمکراتیک در چیست؟

۲۰ جمع نمره «موفق باشید»

با اسمه تعالی

راهنمای تصحیح سوالات امتحان نهایی درس: قرآن و تعلیمات دینی (۳) دین و زندگی	رشته: کلیه رشته ها
سال سوم اموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۱ / ۳ / ۱۳۸۶
دانش اموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دوم (خردادماه) سال ۱۳۸۶	اداره کل سنجش و ارزشسنجی تحصیلی
ردیف	ردیف
راهنمای تصحیح	ردیف
۱- و هرگز خداوند قرار نمی دهد (۰/۵) برای کافران راهی (راه تسلط) برمومتنان (۰/۵)	
۲- و حکم کرد پروردگارت که عبادت نکنید غیر از او (۰/۵) و نیکی به پدر و مادر را (۰/۵)	
۳- ... لیذف عنکم الرجن اهل الیت (۰/۵) این واقعه ، عصمت حضرت علی ، حضرت فاطمه و امام حسن و امام حسین علیهم السلام را اعلام می کند.(یا هر پیام مرتبط دیگر) (۰/۵)	
۴- کسانی که به مردم فرمان می دهند و قانون گذاری می کنند ، در حالی که خداوند آن ها را تعیین نکرده و فرمان و قانونشان نشأت گرفته از قرآن ، یعنی برخاسته از فرمان الهی نیست « طاغوت » نامیده می شوند . (۰/۵)	
۵- تفکر عمیق در دین و احکام دینی را در اصطلاح « تفقه » می گویند (۰/۵)	
۶- از میان فقیهان دارای شرایط ، آن کسی که توانایی لازم برای برپایی و اداره‌ی حکومت را دارد ، رهبری جامعه را به دست می گیرد و به پیاده کردن قوانین الهی در جامعه اقدام می کند. فقیهی که این مسئولیت را برعهده دارد ، « ولی فقیه » نامیده می شود . (۰/۵)	
۷- دو روش: مستقیم (یک مرحله‌ای) (۰/۲۵) در شیوه‌ی مستقیم مردم با حضور در اجتماعات و راه‌پیمایی‌های سراسری رهبر را انتخاب می کنند. (۰/۲۵) و غیرمستقیم (دو مرحله‌ای) (۰/۲۵) در این شیوه مردم ابتدا نمایندگان خبره‌ی خود را انتخاب می کنند و آنان نیز در میان مجتهدین آن کس را که شایسته‌تر تشخیص دهند، به عنوان رهبر جامعه اعلام می کنند. (۰/۲۵)	
۸- برخی در توجیه خطأ و گناه خود از عوامل تحریک کننده یا شرایط اجتماعی و اقتصادی یاد می کنند و خطای خود را برونوش آن عوامل می گذارند. درست است که آن عوامل زمینه ساز گناهند اما قدرت روحی و اراده‌ی انسان می تواند در مقابل گناه بایستد و آن را شکست دهد. (۱)	
۹- برای یافتن عزت و پرورش آن در خود ، باید به سراغ سرچشمه‌ی آن رفت. قرآن کریم می فرماید هر کس به دنبال عزت است، باید به سرچشمه آن مراجعه کند و راه دیگری وجود ندارد، زیرا قرآن کریم تمام عزت از آن خدا می داند و برای دیگری که در مقابل خدا باشد، سهمی قائل نیست. (۱)	
۱۰- خیر این تفاوت ها به معنی برتری ذاتی یکی بر دیگری نیست ، بلکه برای ایفای نقش تکمیلی در خانواده و جامعه ، براساس ویژگی های زیستی و روان شناختی و بهره مندی مناسب و به جا از توانمندی های متفاوت آن دو است. (۱)	
۱۱- آمادگی زیستی و روحی ازدواج نیازمند دو بلوغ است : یکی بلوغ جنسی و دیگری بلوغ عقلی و فکری که مدتی پس از بلوغ جنسی ایجاد می شود و نباید فاصله‌ی میان بلوغ جنسی و عقلی با زمان ازدواج زیاد شود و تشکیل خانواده به تأخیر افتد. (۱)	
۱۲- ۱) تأمین هزینه‌ی زندگی خانواده ۲) مدیریت و نگاهبانی از حریم خانواده ۳) رابطه‌ی محبت و نظارت پدری (هر مورد ۰/۲۵)	
۱۳- خدای جهان ، خالق حکیم است ، هیچ موجودی را بیهوده و عیث خلق نمی کند. خلق بی هدف ، نشانه‌ی نقص و ضعف و نا اگاهی است و این ویژگی ها نمی تواند در خداوند باشد. هر مخلوقی را برای هدفی حکیمانه آفریده است و آن را به سوی هدفش هدایت می کند. پس هدایت یک اصل عام و همگانی در نظام خلقت است. (۱)	
۱۴- اگر پیامبری در دریافت و ابلاغ وحی معصوم نباشد ، دین الهی به مردم نمی رسد و امکان هدایت از مردم سلب می شود . اگر پیامبری در مقام تعلیم و تبیین دین معصوم نباشد ، امکان انحراف در تعالیم الهی پیدا می شود و اعتماد مردم به دین از دست می رود . اگر پیامبری در هنگام اجرای فرمان الهی معصوم نباشد ، امکان دارد کارهایی مخالف دستورات الهی انجام دهد و مردم نیز از او سرمشق بگیرند و به گمراهی و انحراف مبتلا شوند. (ذکر دو مورد کافی است هر مورد ۰/۵)	
۱۵- جمعاً ۱ نمره	
«آدامه در صفحه‌ی دوم»	

با سمه تعالی

راهنمای تصویب سوالات امتحان نهایی درس : قرآن و تعلیمات دینی (۳) دین و زندگی	رشته : کلیه رشته ها
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان : ۱ / ۳ / ۱۳۸۶
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دوم (خردادماه) سال ۱۳۸۶	اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی
ردیف	نمره راهنمای تصویب

- ۱۵- با این که ۶۲۳۶ آیه قرآن کریم در طول ۲۳ سال نازل شده و درباره‌ی موضوعات متنوعی مانند توحید، معاد، انسان، نظام خلقت، سرگذشت پیامبران، نظام اجتماعی، اخلاق و احکام سخن گفته است. با وجود این، نه تنها میان آیات آن تعارض و ناسازگاری نیست، بلکه دقیق تر از اعضای یک بدن یا اجزای یک درخت همانگ و مؤید یکدیگرند. (۱)
- ۱۶- اگر اکثریت یک ملت خواستار عدالت نباشد و با خلم مبارزه نکنند همه‌ی آنها گرفتار حاکمان ظالم و ستمگر خواهند شد و از زندگی در جامعه‌ای با قوانین عادلانه، بی نصیب خواهند ماند به همین جهت قرآن کریم می‌فرماید که تا گروهها، اقوام و ملت‌ها تغییر نکنند خداوند نیز اوضاع و شرایط زندگی آنان را تغییر نخواهد داد. بنا براین علت غیبت امام عصر (عج) عدم امادگی روح جمعی جامعه می‌باشد. (۱)
- ۱۷- اول، از آن جهت که رهبری و اداره‌ی جامعه از جانب خداوند به آنان سپرده شده بود و لازم بود که برای انجام دادن این وظیفه به پا خیزندو در صورت وجود شرایط و امکانات، حاکمان غاصب را برکنار کنند. (۰/۷۵) دوم، از آن جهت که سکوت در مقابل خلم و زیر پا گذاشتن قوانین اسلامی را گناه می‌دانستند و معتقد بودند که اگرحاکمی، حقوق مردم را زیر پا گذارد و به احکام اسلامی عمل نکند، براساس حکم امر به معروف و نهی از منکر، باید با او مقابله و مبارزه کرد. (۰/۷۵)
- ۱۸- خیر زیرا کسانی که در عصر غیبت تنها با گریه و دعا سرکنند و در نبرد حق علیه باطل، عدالت خواهان علیه ستم پیشگان و پابر هنگان علیه مستکبران حضور نداشته باشند، چنین کسانی جوهره‌ی شجاعت، از جان گذشتگی و صلابت روحی را به دست نخواهند اورد و در نبرد سهمگین سپاه امام علیه ستمنکاران جهان، صحنه را ترک خواهند کرد. (۱)
- ۱۹- اعتقاد شیعه: بنا بر سخنان صریح پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و آئمه اطهار(علیهم السلام) موعود و منجی انسان‌ها دوازدهمین امام و فرزند امام حسن عسکری (علیه السلام) است، حضرت مهدی (عج) هم نام پیامبر و کنیه‌ی اصلی ایشان نیز همان کنیه‌ی پیامبر یعنی ابوالقاسم است ایشان آخرین ذخیره‌ی الهی است، و با توجه خاص خداوند به حیات خود ادامه می‌دهد تا این که به اذن خداوند ظهور می‌کند و حکومت جهانی اسلام را تشکیل می‌دهد. (۱)
- ۲۰- دین به عنوان برنامه‌ی زندگی، به عصر پیامبر (صلی الله علیه و آله و آئمه اطهار(علیهم السلام) اختصاص ندارد. به دست اوردن احکام آن نیز، ویژه‌ی آن دوران نیست، علاوه براین همواره مسائل جدیدی پیش می‌آید که یک مسلمان می‌خواهد بداند دین در باره‌ی آن‌ها چه حکمی دارد. بانکداری، بیمه‌های اجتماعی، نماز در هوای پیما، پیوند اعضا و خرید و فروش عضو از جمله‌ی این مسائل اند و یک فرد مسلمان در هنگام مواجهه با آن‌ها، نیازمند دانستن حکم اسلامی آن‌هاست. صد‌ها سؤال وجود دارد که پاسخ دادن به آن‌ها جزء تکیه بر تخصص عمیق و تسلط کامل بر منابع دینی مقدور نیست. این کار در اصل در اختیار پیامبر و امام معصوم است که پاسخ‌های صحیح را به مردم عرضه کنند. اما در دوره‌ی غیبت کبری که مردم به امام (علیه السلام) دسترسی ندارند نیازمند راهی است که مردم از طریق آن پاسخ سوالهای خود را دریافت کنند. (۱)
- ۲۱- تفاوت اصلی میان حکومت‌های دمکراتیک رایج در جهان و حکومت اسلامی در این است که حکومت اسلامی مسؤول اجرای قوانین اسلامی است و فقیه تابع ضوابط و قوانین دینی است و به همین جهت، این نظام مردم سالاری دینی نامیده شده است. اما دمکراسی رایج در جهان، هدف خود را تأمین خواسته‌های دنیوی مردم قرار داده است و نسبت به ارزش‌های الهی بی‌اعتنای است. (۱)

ضمن عرض خسته نباشد

مصححین گرامی نوشتن عین عبارات کتاب الزامی نیست و با توجه به مفهوم، نمره لحاظ شود.